

ВИНЯТКОВА СТУРБОВАНІСТЬ

Якою має бути партія на сьогоднішньому, переломному етапі в житті країни?

Годі й говорити, що це питання турбує нині, як комуністів, так і безпартійних, членів усіх суспільних формувань та об'єднань.

16—17 червня у Москві відбувалась друга Всесоюзна конференція «Демократичної платформи в КПРС», яка розглянула питання «Про політичну ситуацію в країні та КПРС. Завдання та перспективи «Демократичної платформи».

Які враження виніс я з цієї конференції?

По-перше — про склад делегатів цього зібрання 877 делегатів представляли партійні клуби дванадцяти республік, 65 областей. Були присутні гості-представники соціал-демократичних партій з Англії, Індії, Сполучених Штатів Америки, Франції. Проте переважна більшість (90 процентів присутніх) була членами КПРС.

Друга Всесоюзна конференція «Демократичної платформи» викликала величезний інтерес преси. На ній було акредитовано 253 журналісти, в тому числі 151 з-за кордону. З прикритим жалем дійшло до констатації, що навіть «Правда» чомусь не була представлена жодним кореспондентом.

Одним словом, чи одним реченням не скажеш про думки і позиції всіх учасників конференції. Проводилось спеціальне анкетування. 20,3 відсотка делегатів висловились за те, щоб не виходити з КПРС, а робити все можливе для демократизації КПРС зсередини; 56 процентів — за те, щоб дочекатись XXVIII з'їзду КПРС і лише після цього вирішувати, бути чи не бути в партії; і лише 15 відсотків готові вийти з партії ще до з'їзду.

Таким чином, члени «Демократичної платформи в КПРС», як і в інших течіях та формуваннях, не мають єдності думок.

Які ж основні проблеми порушувались на пленарному та секційному засіданнях?

Червоною ниткою проходила думка про те, що КПРС повинна стати партією парламентського типу, тобто, відмовитись від принципу демократичного централізму, територіально-виробничого принципу побудови партії тощо.

Певна річ, виступи були різними, часто навіть полярно-протилежними за змістом — від щирої тривоги за подальший стан і розвиток партії до повного заперечення права на її існування. Скажімо, члени координаційної Ради «Демократичної платформи» В. М. Лисенко, В. М. Шостаківський, обстоюючи тезу про необхідність нарощування активності комуністів в боротьбі за демократизацію, водночас висловлювали досить сумнівну думку про те, що з 85-го року розвиток партії не залишив ніяких сподівань на демократизацію.

Висловлювались також

міркування, що нині існуючі партії лише умовно можна назвати партіями, бо їхня малочисельність, навіть карликовість, не створює реальної багатопартійності.

Чимало делегатів вели мову про вихід з партії, про створення на базі «Демократичної платформи» нової партії, котра стала б альтернативною КПРС.

Були виступи надто різкі й категоричні. Наприклад, народні депутати СРСР С. С. Сулакшин і Т. Х. Гдіян називали КПРС організацією злочинного типу.

Погодитись з такими міркуваннями аж ніяк не можна, бо в мільйонних сталінських репресіях першими були пущені під прес каральної машини найактивніші комуністи, найдіяльніші члени партії, найвірніші бійці ленінської гвардії, котрі були совістю партії і всього народу, героями соціалістичної доби, а не злочинцями.

Необхідно відзначити, що в роботі Другої Всесоюзна конференції «Демократичної платформи» брали також участь представники партклубів України, що ґрунтуються на демплатформі. Примітним був виступ заступника Голови Верховної Ради УРСР В. Б. Гриньова, який висловився за пошук громадянської згоди, наголосив на необхідності якнайшвидшої демократичної реформи в партії. Якщо ж цього не станеться, то партія остаточно втратить авторитет, оскільки це буде кричущим відставанням від суспільних процесів.

Делегати приділили значну увагу роботі партії і завданням «Демократичної платформи» в багатьох напрямках. Засідали секції — програмна, партійно-політична, по роботі в Радах, Збройних Силах, КДБ, МВС, з питань робітничого і молодіжного рухів.

Величезне враження справив перегляд нового фільму С. Говорухіна «Так жити не можна», в якому порушені найгостріші проблеми нашого часу. З мого погляду, цей фільм треба показати в усіх без винятку трудових колективах. Він може сприйматись по-різному, але нікого не залишить байдужим, змусивши вдуматись до кожного зробленого кроку, якось діяти.

Навколо конференції гуртувались з своєю продукцією десятки видавців абсолютно нових і абсолютно несподіваних видань, про які вчора ніхто ще й не мріяв. Не з усіма ними можна погоджуватись, не всі вони подобаються, але так воно, певне, й має бути в суспільстві, котре хоче стати демократичним, неординарним, суспільством плюралізму і гласності.

Узагальнюючи, можна сказати, що делегати конференції виявили виняткову стурбованість сьогодишнім станом Комуністичної партії і нашої країни.

В. БАВІЙ, секретар парткому ВПІ, делегат XXVIII з'їзду КПРС.

Повідомлення

В попередньому номері газети була опублікована інформація про звільнення професора В. К. Шановського з посади завкафедрою філософії ВПІ і про переве-

дення його на посаду в.о. завкафедрою.

Цей наказ відмінений ректором Б. І. Мокінем. Доктор філософських наук В. К. Шановський залишається керівником кафедри філософії.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДИНАЙТЕСЯ!

За інженерні кадри

Газета видається з лютого 1981 року.

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ КОМСОМОЛУ ВІННИЦЬКОГО ПОЛІТЕХНІЧНОГО ІНСТИТУТУ

№ 25 (397) П'ятниця, 29 червня 1990 року.

Виходить раз на тиждень

Ціна 2 коп.

ВИПУСКНИКИ

Це щорічне, приємне і водночас щемке до серця свято, свято відбувається наприкінці червня. Нинішнього літа воно випало на завтра, тобто, на 30 червня. Молоді спеціалісти одержать дипломи — путівку в життя після п'яти літ напруженого навчання.

1136 інженерів різних профільних підходів на заводі, фабриці, об'єднанні повпредами нашого інституту. Сподіваємось, що це повпредство буде зі знаком плюс, що воно скликати в аудиторії Вінницького політехнічного достойно поповнення.

Випускники нинішнього року забирають з собою 71 червоний диплом. Не можна сказати, що це дуже «радісна» цифра. Торік фінішувало 1253 молодих спеціалістів, але в них було 36 дипломів з відзнакою, і хоч фахівці педагогіки вважають, що ці цифри не дуже багато важать, що не кожен «червоний» диплом буде ознакою «червоного» рівня кваліфікації, все-таки це рівень знань. І тут треба серйозно виважити, в чому причина, яка сторуна більше винна — та, що викладає, чи та, що слухає, чи, може, обидві однаковою мірою?

Наш фотокореспондент Рем Кутков в переддень випуску запропонував до газети знімки, зроблений десятима днями раніше, після захисту дипломних проєктів на радіотехнічному факультеті. На фото (зліва направо) група

молодих інженерів С. Попик, В. Будиленко, О. Мазур, М. Тарашук, Н. Хрущак, В. Автухов після державного екзамену. Втім, у день фотографування вони ще не були інженерами, вірніше, не почувались інженерами, у них все ще було студентським — і враження, і емоції. Блискуче захистився Віктор Будиленко. Того дня ек-

заменатори з повагою назвали його вже Віктором Вікторовичем. Над дипломним проєктом «Розробка пристрою для точного вимірювання лінійних зміщень» він почав працювати ще з третього курсу і перед державною комісією подала талановита молода людина аналітичного складу мислення, глибоких знань, з явною схильністю до науково-дос-

лідної роботи. То ж і не дивно, що комісія без вагань і сумнівів рекомендувала його до аспірантури по кафедрі професора В. Я. Суп'яна (теоретичні основи радіотехніки).

Вітаючи Віктора Будиленка з цим першим успіхом на ниві нової роботи, бажаємо всім випускникам 1990 року, щоб і в них починалось не гірше.

Потрібен музей

В гості до мене завітав знайомий з Києва.

— Де можна побачити найцікавіших професорів, учених, викладачів вашого інституту?

— Зараз складу тобі список та й підеш до кафедр.

Товариш мій був здивований:

— А що нема галереї з портретами засновників інституту, винахідників, блискучих педагогів, авторів книг і підручників?

— Нема!

Він ніяк не міг збагнути, чому нема. Адже в усіх вузах, — це святе місце. Туди водять вступників, щоб їм дух забивало від захоплення й гордості: ось де знаходяться, ось які люди їх учи-

тимуть. Власне, туди й водити не треба — самі усі прийдуть.

Аж дивно, чому Вінницький політех з його тридцятилітньою біографією не має такої галереї. Чому в центральному вузівському холлі висять тільки фотографії ветеранів армії і війни — все-таки ВПІ не військове училище?

Звичайно, ми схилиємо голову перед ветеранами і мужністю тих років, коли наша земля вставала на смерть проти грізного ворога, але інститут може гордитись не тільки відставними офіцерами й фронтовиками, тут є чимало інших прекрасних імен, котрі заво-

ювали повагу й шану на ниві педагогіки, науки, винахідництва. Чому про них майже ніде нічого, чому все це — на ентузіазмі й самодіяльності деканатів, кафедр, лабораторій?

Галерея — це дуже мало. Інституту потрібен великий музей. Власне, говориться про це не вперше. Той музей було б чим наситити.

Між іншим, на одному чи й двох ректоратах при І. В. Кузьміні, пам'ятаю, вже доповідали про виготовлення якихось планшетів вінницькими художниками, про розподіл обов'язків між деканатами по збиранню експонатів, виділено було під музей спеціальну залу,

що біля штабу інститутської науково-дослідної частини. Була навіть ставка для директора музею.

Куди все це поділося, куди все це пропало?

Не знайти кінців. Не було ентузіаста. Але цей ентузіаст потрібен і обов'язково з фундаторів ВПІ, з тих людей, що були першими, для кого в інституті дороге і знайоме все, на що впаде погляд. Може цей ентузіаст обізнаний сам, може він тільки чекає, щоб його попросили?

Тож просимо уклінно. Допомога ректорату, парткому і профкомів йому, без сумніву, буде гарантована.

В. ІВЧЕНКО.

РАДЯТЬСЯ ОРГАНІЗАТОРИ НІТ

Нещодавно відбувся черговий пленум обласного правління Спілки наукових і інженерних товариств (НІТ).

Пленум відзначив, що, виходячи з рішень 1-го установчого з'їзду Спілки НІТ СРСР, діяльність обласного правління спрямована на розв'язання найбільш значущих завдань соціально-економічного розвитку області і регіону, прагненням формувати громадську думку з актуальних проблем на основі глибокого аналізу, зв'язаних наукових оцінок компетентних спеціалістів.

В центрі уваги організації Спілки НІТ перебувають питання охорони навколишнього середовища, підвищення якості продукції, що випускається, і технічного рівня виробництва, зниження матеріально-енергетичної промислової і сільськогосподарської продукції, впровадження безвідходних і маловідходних технологій. На порядок денний систематично виносяться питання комплексної механізації і автоматизації виробництва. Роботі більшої частини первинних організацій Спілки властивий діловий підхід до розв'язання цих проблем.

Обласне управління широко використовує і вдосконалює різноманітні форми і методи роботи. Серед них — традиційні: проведення конференцій, нарад, семінарів, постійно-діючі курси і школи, виставки технічної творчості, організація «круглих столів», днів спеціалістів і новаторів; а також нові: громадські приймальні, тимчасові творчі колективи госпрозрахунків. Центри науково-технічних послуг, ярмарки, аукціони ідей і рішень.

На засіданнях президії товариств систематично обговорюються проблемні питання, до підготовки яких залучаються компетентні і активні спеціалісти. Як

правило, розробці пропозицій товариств з науково-технічних проблем передують їх обговорення на конференціях, засіданнях комітетів і секцій, що дозволяє співставляти різні точки зору, глибше з'ясувати громадську думку спеціалістів.

Так, наприклад, розгляду «Стану природоохоронної роботи в області і завдань науково-технічної громадськості по охороні навколишнього середовища», торік на засіданні президії обласного правління Спілки НІТ передувала обласна нарада з питань роботи державного і громадського контролю в галузі охорони навколишнього середовища. Це ж питання було предметом обговорення і на засіданні президії, пленумах обласних правлінь товариств машинобудівників і автотранспорту.

Будинки науки і техніки спільно з комітетом по охороні природи систематично проводять регулярні заняття природоохоронного університету, де підвищують рівень екологічних знань керівники підприємств і організацій та працівники, відповідальні за здійснення природоохоронних заходів. Більш цілеспрямованою, відзначалось на пленумі НІТ, стала робота правління після створення послуг «Експерт» по організації позабюджетної науково-технічної і економічної експертизи.

Використання госпрозрахункових форм роботи дозволило обласному правлінню Спілки активізувати участь членів товариства у вирішенні інших науково-технічних проблем. За останні півтора року тільки обласним правлінням Спілки НІТ виконано 32 розробки на суму 627 тисяч карбованців. Обсяг укладених договорів в поточному році вже становить майже півмільйона карбованців. На більш ефективне надання науково-технічних послуг спрямована діяльність, створення при правлінні центрів «Соріс», «Супутник», «Оріон», які здійснюють науково-дослідні, проектні, конструкторські і технологічні роботи, виготовляють дослідні зразки інформаційної і вимірювальної техніки, товарів народного споживання.

Однак, у цілому, говорилось на пленумі Спілки НІТ, організаційська робота обласного правління ще не повною мірою забезпечує необхідні темпи, перебудови діяльності науково-технічних товариств, їх первинних організацій на місцях.

Вони не приділяють необхідної уваги організації на договірній основі замовлених заходів і конкурсів пошукового характеру для розв'язання конкретних технічних проблем.

Правління Спілки поки що мало виробляє пропозицій до зведеного плану економічного і соціального розвитку області. Серйозні упущення є в питаннях узагальнення і розповсюдження позитивного досвіду в діяльності ВНТТ, повільно вирішується справа по організації випуску періодичного інформаційно-рекламного листка. Вкрай рідко проводяться виїзні засідання президій товариств, мало надається допомоги правлінням НІТ, які працюють на громадських засадах і як результат — жодне з них до цього часу не займається госпрозрахунковою діяльністю.

В прийнятій пленумом обласного правління НІТ постанові намічені конкретні заходи по поліпшенню пропаганди досягнень науки і техніки, підвищенню технічного рівня виробництва, дальшому розвитку технічної творчості робітників, колгоспників і спеціалістів народного господарства, наукової громадськості.

С. ТКАЧЕНКО,
голова обласного правління НІТ СРСР, професор, доктор технічних наук.

Пенсія: перспективи і корективи

СЬОГОДНІ У БАГАТЬОХ ІЗ НАС НА СТОЛІ — ГАЗЕТИ ІЗ ЗАКОНОМ «ПРО ПЕНСИЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДЯН СРСР». ЧИМАЛО ХТО БЕРЕТЬСЯ ЗА ПІДРАХУНКИ: АКОЖ Ж БУДЕ ВОНА, ПЕНСІЯ?

Треба віддати належне — нова система чітка і зрозуміла. Отож, вдамося до підрахунків. Як роз'яснює стаття 20, пенсія визначається в розмірі 55 процентів заробітку. Крім того, за повний рік роботи понад 25 років чоловікам і 20 років жінкам вона збільшується на 1 процент заробітку. Для визначення середньомісячного заробітку сума за будь-які п'ять років з останніх п'ятнадцяти ділиться на шістьдесят календарних місяців. Припустимо, ваш середній заробіток — 260 карбованців, 55 процентів з них — 143 карбованці. Якщо ви понад визначений строк працювали 10 років, то це ще 26 карбованців, отже, ваша пенсія — 169 карбованців. Ми взяли, так би мовити, пересічний приклад. Для різних категорій трудящих закон передбачає різні принципи визна-

чення пенсій. Багато, зрозуміло, цікавить, як вони визначатимуться при неповному робочому стажі, які перспективи у тих, хто працює в шкідливих умовах, які перерахунки тим, хто вже на заслуженому відпочинку тощо. Все це варте окремої розмови.

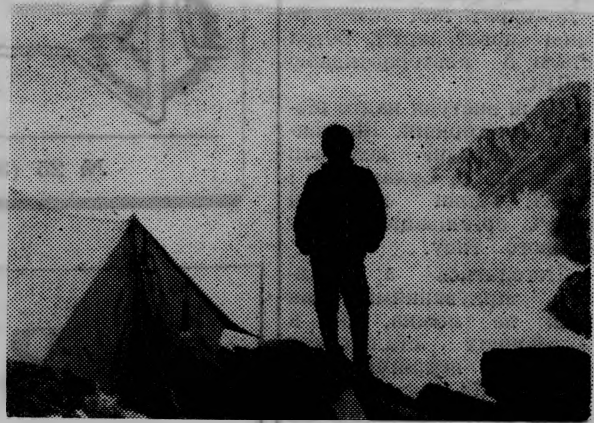
Ми ж повернемося до характерного прикладу — при всій простоті підрахунків задачу ускладнює ряд невідомих. Є серед них і відрядні. Новий закон, скажімо, надає право трудовим колективам за рахунок своїх коштів, призначених на оплату праці, встановлювати доплати до державних пенсій з урахуванням трудового вкладу працівників, тривалості загального і безперервного стажу. Крім того, підприємства можуть вводити персональні надбавки до пенсій, виплачувати одноразову допомогу при виході на відпочи-

нок працівників, які мають особливі заслуги перед даним трудовим колективом. Власне, у багатьох колективах ввели це ще до прийняття закону. Десять середньомісячних окладів одержують при виході на пенсію трудівники чернівецького заводу «Кварц». З ошадною книжкою виходять на відпочинок трудівники київського «Точелектроприладу» — за кожен рік безперервного стажу роботи їм нараховується місячний заробіток. Це складає часом більше десяти тисяч карбованців. Такі «плюси» залежать, зрозуміло, від успішної роботи, як усього колективу, так і кожного трудівника зокрема.

Крім того, певні доплати до пенсій можуть бути встановлені законодавством республіки. На цьому ж рівні будуть визначатися пенсії «за видатні досягнення у праці та заслуги перед республікою», як сказано в Законі.

Реальні корективи у наші підрахунки може внести перехід на

СПОГАД ПЕРЕД КАНІКУЛАМИ ЗАХОПЛЕНИЙ АЛЬПІНІЗМОМ

Гори вабили людей споконвіку, адже з них, здається, можна побачити цілий світ.

Згадую своє перше сходження на найвищу вершину Кавказу — Ельбрус. Ранішній вихід з намету, тріскучий мороз, на тобі вся, яка є, одежа, на ногах — кішки для ходьби по твердому фірну. А внизу, біля підніжжя гір — літо, серпень, спека, вода, люди на пляжах. Навіть не віриться, що й ти незабаром пірнеш в теплий купіль води. Поки-що тобі, студентові політеху, треба зійти на два найвищі білосніжні куполи Ельбрусу — західний і східний. Ми з напарником уже пройшли практику на дрібніших горах, відбули інтенсивні заняття в альп-таборах і тому впевнені в успіхові.

Ельбрус здавався нам чарівним гігантом. На світанку, коли західним схилом добиралися до перемички між двома куполами, він кидав могутню тінь на багато кілометрів, закриваючи гори й ущелини, хоч довкола уже всіма барвами грало сонце.

Ці спогади прийшли до мене і минулої зими, коли виникла думка про сходження на Петрос і Говерлу — найвищі вершини в Карпатах, де я бував уже не раз. Є там у мене навіть улюблені місця.

Цього разу подалися невеличкою компанією — окрім мене, ще студенти РТФ Толя Андрійчук і Сергій Гаврилюк.

Маршрут починаємо з селища Кваси неподалік од Рахова. До

схилів Петроса підходимо з півдня. Ночуємо в закинутому будинку — таких тут багато: влітку мешкають пастухи, взимку — туристи. Тут є грубка, сірники, пакетики з залишками крупів — якщо ти сам без нічого, все одно не пропадеши.

Спати — тепло. Грубка нагрілася, аж червона, підлогу ми застелили поліетиленом, надворі гудуть вітри. Приємно і легко думати за таких умов. Аби тільки погода — ось що найбільше турбує.

Вона й підвела. Сарайчика, якого звечора бачили поряд з будиночком, уже не видно. Густий туман, снігові крупки. Мусимо ждати.

О дванадцятій посвітліло. Стаємо на лижі. Ще вчора примітили, що до верхнього купола веде не дуже виразний гребінчик. Але вітер тут прудкий, ледве дозволяє триматися на ногах, дует в ліву щок і нікуди від нього сховатися.

Йшли досить довго, а потім наш гребінчик почав жартувати — то вниз, то знов догори і ми мусимо всі ці звичини повторювати, бо по боках — провалля, може й не страшні, але ми їх не бачимо, вони в молочному тумані. Через три години збагнули, що блудимо — компас теж про це свідчить. Ось тобі й досвідчені скелелаз, ось тобі й розрядники. Чи знайдемо ще дорогу назад, до будинка?

Хоч і не високі Карпати, але підступні. Погода тут може змінити-

ся вмиль. Після сонця зразу — сніг або густий морок туману. Дуже швидко темніє. А на схилах гір постійно чатує небезпека лавин. Багато людей забрали вони на Говерлі, Близниці, Петросі.

Нам повезло. Сталі з'являтися «проміни» в хмарах, сніг поменшав. Але орієнтуватися нелегко — старі сліди замело. По вчорашніх орієнтирах обираємо новий напрям і близько шістнадцятої години стоїмо на знайомому схилі Петроса. Будиночок трохи нижче, приблизно за кілометр від нас.

І тут ми рішаємо — сходження не відкладати, група наша мала, їй легко маневрувати, ми можемо досягти вершини і вже у темряві спуститися крутим схилом, якого не знаємо, але про який нам багато розповідали. Ризиковано?

Звичайно. Але ще неприємніше відкласти все до завтра і знову дочекатися непогоди.

Отже, в дорогу!

Зупинка через кожні 30 хвилин, аби тільки дух перестави, а потім знову — вгору і вгору. Поки видно — дорога кожна секунда. Після відпочинку міняємося місцями, стараємося не розтягнутися. Це своєрідний крос, постійне, напружене відчуття дистанції, коли не милуєшся нічим, навіть природою — її не видно.

На вершині силкувалися сфотографуватися на пам'ять. Це було досить весело — притискаєшся до землі, бо вітер хоче зіпхнути до низу.

Потім — по плиточці шокколаду з виноградним соком і — спуск. З льодорубами і ликами, прив'язаними до спини.

Нарешті — рівна земля. Десь тут мають бути будиночки, але хіба ти їх знайдеш у суцільній пітьмі. Нам і в наметі добре. Та ще й з гарячим чаєм.

...Наступні два дні була негода. Спроба зійти на Говерлу не вдалась. Нічого! Іншим разом! Адже не востаннє тут. Хто спробував цієї висоти, буде прагнути до неї знову. Вона кличе і вважаю, що це дуже добре, коли людина хворіє прагненням висоти.

С. КЛЕПАЦЬКИЙ,
інженер кафедри ЕППМ і СТ.

ринкову економіку. Адже ціни — особливості переходного періоду — значно зростають. За даними доповіді М. І. Рижкова, подорожання товарів обійдеться середньостатистичній сім'ї з трьох чоловік у 106 карбованців. А пенсіонеру? Уряд передбачає компенсацію... зокрема пенсіонерам, які не працюють. — 35 карбованців. Але гарантії того, що витрати пенсіонера з підвищенням цін збільшаться саме на стільки, нема. Це, зрозуміло, тривожить

І все ж спеціалісти вважають: новий закон про пенсії — найсправедливіший із усіх попередніх. Хоч заковики у ньому є. Ось, приміром, одна з них. Людина сорок років напружено працювала за верстатом. А хтось інший працював як-так чи й байдкував, а під кінець влаштувався на п'ять років сторожем у кооператив, і може мати пенсію значно вищу, ніж верстатник...

Життя, безперечно,

вноситиме свої корективи, за якими пенсія відповідала б трудовому вкладу кожного. На думку ряду спеціалістів, для цього треба, щоб людина протягом трудового життя відраховувала страхові внески на майбутню пенсію. Причому, це, власне, її ошадний вклад, який даватиме певні проценти. Але така система — справа майбутнього.

А. СОЛОНСЬКИЙ,
оглядач Укрінформ.

Редактор І. ВОЛОШЕНЮК.